

фінансової стійкості. При цьому, в якості індикаторів оперативної стійкості визначено коефіцієнти ліквідності (поточної, абсолютної та швидкої), індикаторів середньострокової стійкості – коефіцієнти оборотності (ділової активності), індикаторів довгострокової стійкості – коефіцієнти рентабельності. Зниження фінансової стійкості підприємства досліджується за допомогою агрегатних оцінок ймовірності банкрутства.

Третій методичний підхід полягає у застосуванні єдиного інтегрованого показника і найчастіше застосовується для оцінки вірогідності банкрутства досліджуваного підприємства. Інтегральна оцінка фінансового стану підприємства розширює економічну суть поняття фінансової стійкості і дозволяє визначити здатність підприємства повернутися до стану своєї рівноваги, зберігати її параметри та переходити на новий етап розвитку в умовах випадкових змін зовнішнього та внутрішнього середовища. Інтегральний показник може бути розрахований як за допомогою багатофакторних дискримінантних моделей прогнозування банкрутства, так і з використанням методу таксономії.

Таким чином, основним завданням управління фінансовою стійкістю, а отже й фінансовими ресурсами підприємства, є не лише знаходження оптимального співвідношення між власним і позиковим капіталом, але і створення необхідних умов для оптимального поєднання майна в грошовій і негрошовій формі. Забезпечення ефективного управління фінансовими ресурсами на підприємствах може стати запорукою їх успішного функціонування та розвитку в сучасних умовах господарювання.

Література

1. Білик М.Д. Сутність і оцінка фінансового стану підприємств [Текст] / М. Д. Білик // Фінанси України. – 2005. – № 3. – С. 117 – 129.
2. Анисимова Г.С. Вплив структури капіталу на фінансово-економічний стан промислового підприємства [Текст] / Г.С. Анисимова // Економічний стан підприємства – 2010. – № 1. – С. 96 – 102.
3. Плиса В.Й. Стратегія управління фінансовою стійкістю підприємства [Текст] / В.Й. Плиса // Фінанси України. – 1999. – № 11. – С. 36 – 42.

УДК 338

Птащенко Ліана Олександрівна,

*Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка,
доктор економічних наук, професор*

КРАУДФАНДІНГ ЯК НЕТРАДИЦІЙНЕ ДЖЕРЕЛО ФІНАНСОВОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ РОЗВИТКУ АГРОПРОМИСЛОВИХ ПІДПРИЄМСТВ

Україна сьогодні може і повинна мати стійкий агропромисловий комплекс (АПК), спроможний вирішувати складні соціально-економічні завдання, забезпечувати продовольчу безпеку країни. Відповідно основою ефективного розвитку підприємств агропромислового комплексу є формування конкурентоспроможності. Конкурентоспроможність сільськогосподарських агроформувань передбачає можливість їх ефективного функціонування в умовах ринкової економіки. Це означає, що їх виробнича діяльність повинна найповніше відповідати споживчому попиту, забезпечувати максимальну окупність засобів виробництва і капіталу. Тому розвиток сільськогосподарського виробництва в Україні залежить від ефективного його фінансування.

Розв'язання проблем стабілізації аграрного сектора економіки України об'єктивно пов'язане із системою забезпечення сільськогосподарських підприємств необхідними фінансовими ресурсами. Але фінансування діяльності підприємств АПК здійснюється з урахуванням специфіки функціонування, яка визначається сезонністю виробництва; тривалим періодом відтворення основних засобів; наявністю значного часового інтервалу між періодами здійснення витрат та отримання кінцевих результатів; безперервністю виробничих процесів; використанням у якості засобів та предметів праці живих організмів, які підпорядковані, у першу чергу, біологічним законам відтворення; залежністю результатів діяльності підприємств від впливу природно-кліматичних умов тощо [1].

Ці фактори значно ускладнюють отримання агропромисловими підприємствами фінансових ресурсів іноді, навіть, на поточну діяльність, не говорячи вже про інвестиції у розвиток виробництва. Зокрема, банки прискіпливо ставляться до оцінювання кредитоспроможності позичальників, а кредитування сільськогосподарських підприємств без застави взагалі відсутнє.

Наявні проблеми у фінансовому забезпеченні змушують підприємства шукати нетрадиційні для вітчизняної економіки джерела фінансових ресурсів. До таких джерел відносяться:

- фінансовий лізинг;
- факторингові операції;
- форфейтинг;
- мобілізація заощаджень населення (краудфандінг або український «спільнокошт»);
- залучення до легальної економіки тіньового капіталу;
- боргові цінні папери (векселі);
- використання венчурного капіталу;
- аграрні розписки.

Деякі з цих джерел використовуються в практичній діяльності підприємств, а от щодо мобілізації заощаджень населення, то в Україні, на жаль, ще не створено необхідного механізму акумуляції та активізації залучення вільних коштів населення. Основною причиною цього є високий рівень недовіри населення як до банківської сфери, так і до політики уряду. Разом з тим, що сьогодні набуває розвитку в усьому світі такий вид залучення коштів як краудфандінг.

Краудфандінг – це залучення коштів на реалізацію проекту від багатьох фізичних осіб (англ. «Crowd» – натовп, «funding» – фінансування). Проекти можуть бути культурні, соціальні, комерційні, політичні, креативні та особисті. Збори проводяться через Інтернет за допомогою краудфандінгових платформ. Спонсори (бекери) не отримують нічого за пожертвування або отримують винагороду нефінансового характеру (сувенір, попереднє замовлення продукту) або фінансову винагороду (роялті, акції). Запустити кампанію можна своїми силами і безкоштовно: зареєструватися, вибрати схему фінансування, просувати проект, отримати кошти. Для того, щоб краудфандінгова кампанія стала успішною і про проект дізналися й підтримали якомога більше людей, необхідні, крім оригінальної ідеї, відмінний маркетинг і піар [2].

Ще десять років тому краудфандінга як явища в світі не існувало. Поодинокі «народні збори» через Інтернет почали проводити з 2000 р. для допомоги музичним проектам. Тільки в 2008–2009 рр. були створені краудфандінгові платформи Kickstarter і IndieGoGo, відомі фінансуванням стартапів і локальних бізнесів.

Справжній прорив у краудфандінгу відбувся в 2014 році: ринок зріс втричі, на 167%, досягнувши \$ 16,2 млрд. (тоді як в 2013 р. було залучено \$ 6,1 млрд.).

Найбільшими українськими стартапами, профінансованими і розвиненими за допомогою краудфандінга, стали LaMetric (зібрано \$ 369 тис.), Petcube (\$ 251 тис.), Спалах iBlazr (\$ 156 тис.) [3].

У лютому 2013 р створена друга українська платформа Na-Starte. За цей час запущено понад 40 проектів (і близько 300 залишилися на стадії створення або модератції), 90% всіх опублікованих проектів – комерційні [2].

Таблиця 1

ТОП-5 лідерів краудфандінгового фінансування в Україні

Сектор	Сума зібраних коштів, \$ млрд.
Бізнес і підприємництво	6,70
Соціальні ініціативи	3,06
Кіно та театральне мистецтво	1,97
Нерухомість	1,01
Музика та звукозапис	0,74

Аналітика підтверджує, що краудфандінгове фінансування зовсім не охоплює аграрний сектор, а отже – є перспектива успішних проектів. Щоб залучити кошти розглянутим способом, сільгоспвиробникам необхідно мати інноваційні ідеї, роблячи акцент на екологічно чистих продуктах та забезпеченні продовольчої безпеки українського суспільства.

Для ефективного відтворюваного розвитку в сільськогосподарських підприємств виникає необхідність у залученні нетрадиційних для вітчизняної економіки джерел фінансових ресурсів. Але для цього потрібно, по-перше, досконально вивчити досвід країн, де вже застосовується даний інструмент залучення фінансових ресурсів, а по-друге, створити необхідний механізм акумуляції та активізації коштів і відповідну законодавчу базу.

Література

1. Гривківська О.В. Джерела фінансування підприємств аграрного сектора економіки//Формування ринкових відносин в Україні: Збірник наукових праць. – 2014. – Вип.4(35). – С.89–92.
2. Фінансування натопом [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://inventure.com.ua>.
3. Crowdfunding Industry Report 2013 [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.crowdsourcing.org/editorial/2013cf-thecrowdfunding-industry-report/25107>.

УДК 336

*Птащенко Ліана Олександрівна,
доктор економічних наук, професор
Онисенко Катерина Владиславівна,
магістрант*

Полтавський національний технічний університет імені Юрія Кондратюка

АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ РЕСТРУКТУРИЗАЦІЇ КОМУНАЛЬНИХ ПІДПРИЄМСТВ

Затяжне функціонування української економіки в умовах кризи призводить до